

**ДОКЛАД НА НАЦИОНАЛНИЯ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ОТНОСНО
ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА В ОТДЕЛ „ПРОИЗВОДСТВО ПО
МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА“ КЪМ РЕГИСТРАЦИОННО-ПРИЕМАТЕЛЕН
ЦЕНТЪР ГР. СОФИЯ, КВ. ВОЕННА РАМПА**

Във връзка с функциите на Национален превантивен механизъм (НПМ), които изпълнява омбудсманът на Република България, по силата на Заповед № РД-15-53/2021 г. екип на институцията в състав: д-р Мариана Патрикова и Ивелина Велкова извърши проверка в Регистрационно-приемателен център (РПЦ) – гр. София, отдел „Производство по международна закрила“ (ПМЗ) в кв. „Военна рампа“ към Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет. Фокусът на проверката специално беше насочен към материално-битовите условия, обезпечаването с медицински и немедицински специалисти, пропускателния режим на Сигурната зона за непридружени деца.

Отдел „Производство по международна закрила“ /ПМЗ/ към Регистрационно-приемателен център (РПЦ) – гр. София, кв. „Военна рампа“, Сигурна зона за непридружени деца-бежанци.

През май месец 2019 г. е открита първата сигурна зона в ПМЗ - кв. „Военна рампа“ с капацитет от 100 места. Към дата на проверката екипът на НПМ установи, че капацитетът на Зоната е завишен с над 100 процента. Настанени са 221 непридружени деца. 146 от тях са в Сигурната зона, а 75 са настанени във физкултурен салон. По данни на служителите на ПМЗ - кв. „Военна рампа“ физкултурният салон е единственото място, на което могат да бъдат настанени непридружени деца /при надвишен капацитет на Сигурната зона/, тъй като там са изолирани от пълнолетните бежанци и има контролиран достъп до помещението. Материално-битовите условия са крайно неприемливи и не са подходящи за деца. 75 деца разполагат с две бани и две тоалетни, помещението е изцяло нехигиенизирано, липсват мебели за съхранение на лични вещи. Предвид и предстоящата четвърта Ковид-19 вълна, събирането на 75 деца на едно място крие риск от възникване на епидемичен взрив. В такъв вид помещение не е възможно да бъдат спазени

противоепидемичните мерки. НППМ констатира, че Сигурната зона за непридружени деца също е пренаселена. В помещения, чиято големина е около 15 кв. са настанени по шест деца, а в по-малките по квадратура помещения са по 4 деца.

Друг проблем, който констатира НППМ е, че персоналът, който се грижи за децата е крайно недостатъчен – 8 социални работника и един психолог. Социалните работници нямат физическата възможност да подкрепят децата в социалната им адаптация, да преценят нуждата от психологическа помощ на всяко дете.

Независимо, че основната препоръка на омбудсмана като НППМ, а именно да се изгради отделен център на ДАБ, в който да се настаняват непридружените малолетни и непълнолетни деца, е изпълнена частично, чрез изграждане на „сигурни зони“ в ПМЗ – София (в кв. „Военна рампа“ и кв. „Овча купел“), екипът смята, че капацитетът на сигурните зони при засилен бежански поток не е достатъчен. НППМ препоръчва на ДАБ в най-кратък срок да се обособи допълнителна Сигурна зона за непридружени деца.

По данни на ръководството на ПМЗ - кв. „Военна рампа“ за периода 01.01.2021 г. до 11.08.2021 г. са били регистрирани 1005 деца-бежанци, а напусналите са 784. Всички са обявени за издирване, като намерени са две от тях. Средният престой на регистрирано в Центъра дете е около 15 дни. Това е и причината само 20 деца да бъдат включени в образователния процес.

НППМ провери и медицинското обслужване на децата-бежанци. В Центъра работи лекар на пълен работен ден. Здравният кабинет е обезпечен с медикаменти и консумативи от ДАБ. В центъра се настаняват непридружени непълнолетни и малолетни деца след прекаран 10 дневен карантинен период в ПМЗ - кв. „Овча купел“ и отрицателен бърз антигенен тест за Ковид-19 инфекция. При приемане на децата в Центъра се прави първичен преглед. По данни на лекаря често се установява Скабиес /Краста/. ПМЗ - кв. „Военна рампа“ има договорни отношения II – ра МБАЛ за изследване на костната система за установяване на реалната възраст на съмнителни, представящи се за непълнолетни чужденци. За настоящата година са изследвани 40 лица и само 4 от тях са били на възраст под 18 години. Изследванията се правят след Информирано съгласие.

За непридружените деца е създадена възможност за определяне на ОПЛ /д-р Митов/, но реално това не се прави поради краткия престой /средно 14 дни/ на децата в ПМЗ - кв. „Военна рампа“.

Към момента няма непридружени деца със заболявания и на медикаментозна терапия. Има момче на 17 г. с ампутация на десен горен

крайник, което, ако се задържи в Центъра (не напусне самоволно) ще бъде представено пред ТЕЛК с възможност за протезиране.

През годините омбудсманът като НПМ многократно е заявявал, че основен проблем за непридружените деца-бежанци остава определянето на техен законен представител. Във връзка с представителството на непридружените деца-бежанци през 2020 г. бяха предложени изменения и допълнения в Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/. Омбудсманът като НПМ изрази становище по отношение на предложението за промяна на чл. 25 от ЗИД на Закона за убежището и бежанците. Омбудсманът подкрепи законодателните усилия за гарантиране правата на непридружените деца, подчертавайки значението на института на представителството и използването на Националното бюро за правна помощ за осъществяване на представителството на непридружените деца. По време на проверката в ПМЗ – кв. „Военна рампа“ НПМ установи, че на 161 непридружени деца е назначен представител по чл. 25 от ЗУБ. По данни на ръководството на Центъра процесът по определяне на представител е подобрен и ускорен. Срокът, за който се назначава представител е до седмица след изпращане до Националното бюро за правна помощ на писмо с уведомление за регистрирано дете в ПМЗ – кв. „Военна рампа“.

НАЦИОНАЛНИЯТ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ПРЕПОРЪЧВА:

На председателя на Държавната агенция за бежанците:

1. В най-кратък срок да се обособи допълнителна Сигурна зона с подходящи условия за живот за непридружени деца-бежанци.
2. Да се назначат допълнителни специалисти за работа с непридружени деца-бежанци.
3. Да се предприемат действия по спазване на противоепидемичните мерки в ПМЗ – кв. „Военна рампа“ и да се прецени включването на непридружените деца-бежанци в Националния план за ваксиниране срещу Ковид-19 на Република България.